

SUBSIDIARITEIT

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de uitoefening van bevoegdheden die door het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en de daaraan gehechte Protocolen, zijn toegekend aan de nationale parlementen

Gelet op de rol van de nationale parlementen in de goede werking van de Europese Unie, zoals vastgelegd in het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en Protocol (nr. 1) betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie en Protocol (nr. 2) betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid;

Gelet op verklaring nr. 51 van het Koninkrijk België inzake de nationale parlementen, gehecht aan de Slotakte van de Intergouvernementele Conferentie die het Verdrag van Lissabon heeft aangenomen, ondertekend op 13 december 2007, waarin België verduidelijkt dat, overeenkomstig zijn grondwettelijk recht, zowel de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat van het federaal Parlement als de parlementaire vergaderingen van de Gemeenschappen en Gewesten, in functie van de bevoegdheden die de Unie uitoefent, optreden als componenten van het nationaal parlementaire stelsel of als kamers van het nationaal parlement;

Gelet op de noodzaak om tot een samenwerking te komen tussen de federale Wetgevende Kamers, de parlement van de Gemeenschappen en de Gewesten, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om duidelijke regels vast te leggen over de wijze waarop zij de bevoegdheden die door het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en Protocol (nr. 1) betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie en Protocol (nr. 2) betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, aan de nationale parlementen worden toegekend, uitoefenen;

Gelet op het samenwerkingsakkoord van 7 juli 2008 tussen de Federale Wetgevende Kamers, de parlementen van de Gemeenschappen en de parlementen van de Gewesten betreffende de uitoefening van de bevoegdheden van de nationale parlementen, toegekend in het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, ondertekend op 13 december 2007;

Gelet op de wens van de Conferentie van de voorzitters van de parlementaire assemblees van 12 mei 2015 om het samenwerkingsakkoord van 7 juli 2008 te herzien;

Gelet op artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;

Gelet op de artikelen 42, eerste lid, en 63, eerste lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen;

Gelet op artikel 55*bis* van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap;

Gelet op artikel 138 van de Grondwet en de decreten die ter uitvoering daarvan bevoegdheden overdragen aan de Franse taalgroep van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;

Partijen:

- de Federale Staat, vertegenwoordigd door de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat,
- de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door het Vlaams Parlement,

- de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door het Parlement van de Franse gemeenschap,
- het Waals Gewest, vertegenwoordigd door het Waals Parlement,
- het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,
- de Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap,
- de Franse Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie, en
- de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie,

komen overeen wat volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 – Definities

Voor de toepassing van dit samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

- 1° het Subsidiariteitsprotocol: het Protocol (nr. 2) betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit;
- 2° parlement: de Kamer van volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement, het Parlement van de Franse gemeenschap, het Waals Parlement, het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
- 3° de Conferentie van de voorzitters van de parlementaire assemblees: de voorzitters van de parlementen;
- 4° het secretariaat van de Conferentie van de voorzitters van de parlementaire assemblees: het secretariaat van de assemblee die bij het begin van elke zittingsperiode van de Kamer door de assemblees in onderling overleg wordt aangewezen;
- 5° ontwerp van wetgevingshandeling: elk ontwerp van wetgevingshandeling zoals bedoeld in het Subsidiariteitsprotocol;
- 6° gemotiveerd subsidiariteitsadvies: het advies bedoeld in artikel 6 van het Subsidiariteitsprotocol;
- 7° stem: een van de twee stemmen die krachtens artikel 7 van het Subsidiariteitsprotocol worden toegewezen aan ieder nationaal parlement;
- 8° periode van acht weken: de periode van acht weken bedoeld in artikel 6 van het Subsidiariteitsprotocol.

Artikel 2 – Erkenning van verklaring nr. 51

De parlementen erkennen verklaring nr. 51 van België zonder enig voorbehoud en leven ze na in een geest van federale loyaliteit.

Hoofdstuk 2. Informatiedoorstroming vanuit de instellingen van de Europese Unie naar de parlementen

Artikel 3 – Informatiedoorstroming

De informatiedoorstroming van de instellingen van de Europese Unie aan de parlementen verloopt via het e-mailadres (*eurodoc@belgoparl.be*) dat beheerd wordt door de Senaat. De informatie wordt onmiddellijk en gelijktijdig naar de parlementen doorgestuurd.

Hoofdstuk 3. Parlementaire subsidiariteitscontrole

Afdeling 1. Subsidiariteitscontrole *a priori*

Artikel 4 – Standpuntbepaling van de parlementen en onderlinge informatieverstrekking

Het parlement dat van oordeel is dat een ontwerp van wetgevingshandeling dat tot zijn bevoegdheid behoort het subsidiariteitsbeginsel schendt, deelt uiterlijk in de loop van de zevende week van de periode van acht weken zijn gemotiveerd subsidiariteitsadvies mee aan het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees en brengt hiervan de andere parlementen op de hoogte.

Artikel 5 – De stemmentoewijzing

§ 1. Wanneer over een ontwerp van wetgevingshandeling door één parlement een gemotiveerd subsidiariteitsadvies meegedeeld wordt, en het ontwerp aangelegenheden regelt die ook tot de bevoegdheid van andere parlementen behoren, wordt één stem uitgebracht.

Wanneer over een ontwerp van wetgevingshandeling door één parlement een gemotiveerd subsidiariteitsadvies meegedeeld wordt, en het ontwerp aangelegenheden regelt die alleen tot de bevoegdheid van dat parlement behoren, worden twee stemmen uitgebracht.

§ 2. Wanneer over een ontwerp van wetgevingshandeling door meer dan één parlement een gemotiveerd subsidiariteitsadvies meegedeeld wordt en het ontwerp aangelegenheden regelt die ook tot de bevoegdheid van andere parlementen behoren, wordt het aantal uitgebrachte stemmen berekend als volgt:

- 1° inzake ontwerpen van wetgevingshandeling die uitsluitend betrekking hebben op de bevoegdheden van de federale overheid, worden twee stemmen uitgebracht wanneer zowel de Kamer van volksvertegenwoordigers als de Senaat een gemotiveerd subsidiariteitsadvies meedeelt;
- 2° inzake ontwerpen van wetgevingshandeling die betrekking hebben op de bevoegdheden van de federale overheid enerzijds, en de bevoegdheden van de Gewesten en/of de Gemeenschappen anderzijds, worden twee stemmen uitgebracht zodra ten minste één federale Kamer en één gewest- of gemeenschapsparlement een gemotiveerd advies meedelen;
- 3° inzake ontwerpen van wetgevingshandeling die uitsluitend betrekking hebben op de bevoegdheden van de gewesten en/of de gemeenschappen, worden twee stemmen uitgebracht zodra twee parlementen die tot een verschillend taalregime behoren een gemotiveerd advies meedelen (zij bijlage). Voor de toepassing van deze regeling worden de parlementen in vier taalregimes ingedeeld, namelijk

het Nederlandse taalregime (Vlaams Parlement), het Franse taalregime (Parlement van de Franse Gemeenschap, Waals Parlement, Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie), het Duitse taalregime (Parlement van de Duitstalige Gemeenschap) en het tweetalig taalregime (Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

Artikel 6 – Mededeling van de adviezen en de stemmen van de parlementen aan de Europese instellingen

Op de voorlaatste werkdag van de periode van acht weken deelt het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees de gemotiveerde subsidiariteitsadviezen en het aantal uitgebrachte stemmen mee aan de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van de Europese Unie. Indien er meerdere adviezen zijn, worden de verschillende gemotiveerde adviezen samengevoegd tot een stuk, met vermelding van de identiteit en het standpunt van elk parlement.

Het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees bezorgt een kopie van de in het eerste lid bedoelde mededelingen aan de parlementen.

Afdeling 2. Subsidiariteitscontrole *a posteriori*

Artikel 7 – Beroep bij het Hof van Justitie van de Europese Unie wegens schending van het subsidiariteitsbeginsel door een Europese wetgevingshandeling

Ieder parlement kan bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een beroep, zoals bedoeld in artikel 8 van het Subsidiariteitsprotocol, instellen wegens schending van het subsidiariteitsbeginsel, conform de door de bijzondere wetgever vastgelegde regeling.

Een parlement dat overweegt zo'n beroep in stellen brengt de andere parlementen van dit voornemen op de hoogte.

Hoofdstuk 4. De vereenvoudigde verdragsherziening

Artikel 8 – Bevoegdheidscontrole door de Raad van State

Uiterlijk drie maanden na de ontvangst van een initiatief tot de vereenvoudigde verdragsherziening bedoeld in artikel 48, lid 7, derde alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 81, lid 3, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, kan elk parlement een gemotiveerd ontwerp van bezwaar meedelen aan de andere parlementen.

Het gemotiveerd ontwerp van bezwaar wordt overeenkomstig de nadere regels die worden bepaald bij de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State, die een advies uitbrengt over de bevoegdheid van het initiatiefnemende parlement.

Artikel 9 – Interparlementair overleg

Uiterlijk zeven dagen na de ontvangst van het advies van de Raad van State legt het initiatiefnemende parlement zowel zijn gemotiveerd ontwerp van bezwaar als het advies van de Raad van State voor aan de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees.

De Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees pleegt binnen dertig dagen overleg over het ontwerp van bezwaar en het advies.

Artikel 10 – Aantekenen van een bezwaar

Na het overleg en in ieder geval na afloop van de termijn van dertig dagen bedoeld in artikel 9, maar uiterlijk drie werkdagen vóór de afloop van de termijn waarbinnen het bezwaar moet worden aangetekend, kan het initiatiefnemende parlement zijn gemotiveerd ontwerp van bezwaar bevestigen. In dat geval wordt het bezwaar tegen het initiatief tot de vereenvoudigde verdragsherziening door het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees meegedeeld aan, naargelang het geval, de Europese Raad of de Raad van de Europese Unie.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 11 – Opheffingsbepaling

Het samenwerkingsakkoord van 7 juli 2008 gesloten tussen de Federale Wetgevende Kamers, de parlementen van de gemeenschappen en de parlementen van de gewesten betreffende de uitoefening van de bevoegdheden aan de nationale parlementen toegekend in het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, ondertekend te Lissabon op 13 december 2007, wordt opgeheven.

Artikel 12 – Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsakkoord treedt in werking op de dag dat alle partijen het hebben goedgekeurd.

Elk parlement brengt de andere parlementen en het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees onverwijld op de hoogte van zijn goedkeuring.

Het secretariaat van de Conferentie van voorzitters van de parlementaire assemblees staat in voor de bekendmaking van dit samenwerkingsakkoord in het *Belgisch Staatsblad* nadat het door alle partijen is goedgekeurd.

Opgesteld in negen exemplaren – Ondertekend in Brussel, op 29 maart 2017

Bijlage

	Vlaams Parlement	Franstalige parlementen (PCF/PW/ACCF)	Brusselse Parlementen (BP/VEGEGECO)	Parlament der Deutschsprachige Gemeinschaft
Vlaams Parlement	1	2	2	2
Franstalige parlementen (PCF/PW/ACCF)	2	1	2	2
Brusselse Parlementen (BP/WGGC)	2	2	1	2
Parlament der Deutschsprachige Gemeinschaft	2	2	2	1